

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joseba Garate Elosua

*Zumaia,
Gipuzkoa (1936)*

Aurkibidea

Biografia

Zumaiako Kale Nagusian jaio zen gerra irten baino egun batzuk lehenago. Eskola nazionaletan ikasi zuen. Ama arrain-saltzailea zuen, Joakina Elosua. Umetan amari lagundu zion arraina saltzen; gerora, arrantza asko egindakoa da, kainaberaz, harraldean, gabarrantza, motor txikian... Itsasoko kontuez gain, umetako joku eta jolasen gainean ere azalpen ugari eman ditu. Elkarrizketako zenbait pasartetan bere anaia Bixente Garate (1948) ere azaltzen da.

Zintak

ZUM-018

- **Proiektua:** Zumaiako hizkera
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2008-01-23
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV

ZUM-019

- **Proiektua:** Zumaiako hizkera
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2008-01-23
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Zabaleta Zuloaga, Miren

ZUM-020

- **Proiektua:** Zumaiako hizkera
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2008-01-23
- **Iraupena:** 45 min
- **Euskarria:** MiniDV

Pasarteak

1. Zumaiako jaiak: San Pedroak eta San Telmoak

- **Erref:** ZUM-019/001
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Zumaiaiko jaiak: San Pedroak eta San Telmoak. Gaur egun aldatu egin den arren, lehen San Pedroak jai inportanteagoak ziren. Ze egun egiten ziren jai. Musika, dantza, jolasak, lasterketak... izaten ziren. Jaietan lehen globoak izaten ziren. Paperezko globoak alkoholari su emanda puzten ziren eta aireratu ondoren.

2. Festetako entretenimenduak; "tiñetan"; "zirgan" egitea

- **Erref:** ZUM-019/003
- **Iraupena:** 0:04:55. **Hasi:** 00:04:05. **Bukatu:** 00:09:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Festetan egiten zituzten joko edo jolasak: zaku-karrerak, lapiko apurtzeak, lokotz biltzeak, kukaña, batelen lasterketa, tiñetan. Azken hau azaltzen du: antxoak gordetzeko tinetan "zirgan" egin behar izaten zen. "Zirgan" zeri deitzen zioten. San Pedro hirugarrenean egiten ziren uretako jolas asko.</p>

Transkripzioa

- Ordun izaten huan zaku-karrera, izaten [...] bizikleten zintak, hori ya bizikleta zakenak. Zintak, baakik, e… zea, bizikleta zakenak hori! Amaiako hortan-ta jartzen ziyen ta…
- (Laguna) […] hamen bakarrik ingo huan "tiñetan"…
- Bai! Hamen zikat!
- (Laguna) Hori Zumaian bakarrik ingo huan!
- Zintak…
- (Laguna) Tiñetan.
- Zer da "tiñetan"?
- Oan esango diyat. Zintak… Lapikuak hausten. Baakik, lapikua,itsu-itsuan, zea tapatzen diye ta bi o hiru buelta eman ta… hori Mejikon-eta’re zeatzen diye! Gero zer daon, ba, karamelo batzuk o barruan. O dirua tokatzen bada ona, ta…
- Hori jaixetan-eta jartzen zuen?
- Bai, hola, festak, festak, en jeneal, festak zianian. Lokotsa biltzia ta hori huan biltzia, lokotsa biltzen, zenek azkarro bitu. Kukaña. Guk kukañak esaten gitxuan. Masta bat jartzen dek hor, hori’re arranplan, uretan, masta bat pixkat gora, jaboia-o ematen dek. Aurrian zeatxo bat, banderito bat o, ta hura harrapatzea, ba, dirua o durua o bost duro o zer zan, ba… Jaboiz zeauta. Eta geo bateletan’e bai, arrantzako batelak, hiru laun ta patroiakin. Zean buelta, zubi haundiko buelta ematen huan.
- Zein izaten zan buelta normala?
- Hamen, hamen, moillatik erten ta zubi haundira jun. Ta pixkat luzio baldin bazan, zeara, tren-zubira. Trena pasatzen dek, ba? Ba, handik, handikan. Baiña bai, hori. Eta geo tiñetan. Tiñak hitxuan antxoen zeak, antxoa ta salazoa ta zeatzen dek…
- Gordetzeko?
- Bai, gordetzeko, gatzakin-ta gordetzen dek, baiña tiña, bai, bastante zea. Ez zekit zenbat gordetzen zuan, [dana plastikua, beitzen] dek eta. Holako tiña, egurrezkua, borobilla, barrika balitz, baiña erdidxa. Barrika erdidxa. In zak kontu barrikan erdidxa dala. Eta hor arraun batekin

xirgan ein bihar. Xirga, xirga… Xirga bi gauzai esaten gitxuan. Bat hor, horrei. Ez zeai bakarrik, tiñetan, baita Zumaian batelian’e xirgan asko ibiltzen hitxuan, arrantzan´e.
- Eta zer da "xirgan"?
- Xirgan, ba, zea bat in, arrauna… aurrana badakik zer dan, ezta? Atzian jarri ta horrela in bihar dek. Oso abilidada, abilidadia euki bihar dek hor’e, xirgako’re. Entenditzen al dek? Arraunakin zeatzeko, tik-tik-tik. Ta borobilla dek eta erraz zeatzen duna, zuzen eamaten zailla, oso zailla dana, oso zailla, tiñak buelta ematen dik eta!
- Eta karrerak iten zian?
- Karrerak, bai. Zein azkarro etorri. […] Kojuak en jeneal, kukañetan ta tiñetan artistak!
- Bai, e?
- Kojuak artistak! Kukañetan’e bai. Hanka beti en jeneral, zea eukitzen dik, gure lehengusu batek eta, pixkat hola, zea, ta, ro, ro, ro! Bai, tiñetan. Ta…
- Eta tiñetan…
- Eske, Zumaian, xirgan… hik’e ezautu huan! Lupitan-ta’re en jeneral batelakin xirgan ibiltzen zuan beti, ta txanelakin-ta’re bai. Txanelakin’e…
- Eta hori zegaitik zan? Komoduaua da, o?
- (Laguna) Bai, bakarrik nola zaon…
- Bakarrik nola daon…
- (Laguna) Esku batekin xirgan ta bestiak kazian.
- Ehizian lupitan, arrantzan ibiltzen dek. Eta batekin eramaten […] eta hor lagatzen dik geo…
- Eta bestiakin…
- Bestiakin…
- Esku batekin [mobidu] ta bestiakin arrantza.
- Bai, bai, bai.
- Eta tiña hoiek ze izaten zian arranpla parian’e bai, o?
- Bai, bai, bai, bai, bai. Arranpla, hor izaten hitxuan. Eske, hor, uretako zeak hor izaten hitxuan, arranplan, zerian, mollar, mollar o… mollarik arranpla, hor izaten hitxuan.
- Eta zuen adiñeko mutil guztiak-eta bertan…
- Bai!
- ... tiñetan ta…?
- Bai.
- Eta hori noiz iten zan? Zuek beti ezautu dezue?
- (Laguna) Bai, festetan […].
- En jeneal…
- (Laguna) Semana Granden ere bai […].
- Baita. Geo, hori’re bahuan, udan’e geo jartzen ziyen beste festa batzuk, semana grande o esaten zixuena ta geo, bestela, ba, zerian, San Pedro hirugarrenian uretako festa asko iten zian. Hirugarrenian. San Pedro hirugarrenian en jeneal batelak eta tiñak eta ahatiak harrapatzen. Ahatiak, baakik, ahatiak bota ta igeriyan. Oango aldian, oanguak ez ditxuk bela harrapauko hor dabilTZan anade zea hauek, [honen izenekuak]. Anadiak eta makalo-ta etortzen hitxuan, tonto xamarrek hitxuan.
- A, bai, e?
- Bai.
- Pixkat tontotuta?
- Errazo harrapatzen hitxuan. Ahatiak eta antzarrak.
- Eta zer izaten zan, bertatik mollarik bota ta…
- Bai, bai, bai.
- Ta salto itia?
- Bai, harrapatu. Geo igeriyan jun ta harrapatu. [Igerian], atzetikan, ta dana bu-bu-bu. Bai.
- Lehen esan diazu "xirgan" bi gauza diala, "xirgan".
- A! Bueno, bestia xirgan, bestiai esaten gitxuan, korriente haundidxa zeonian… Paol birian, muturrian…
- Sartzen.
- Sartzen. Xirga lehorrea botatzen huan eta lehorretikan "xirga" deitzen gitxuan horrei’re. Entenditzen al dek?
- Soka, soka…
- Soka ekarritzeko, soka ekarri, batelak, e…
- Txikotia?
- Txikotia o nahi dekena zeatu, ta hura’re arrastaka "xirgan" esaten gitxuan, "xirgan ekarri". Entenditzen al dek?

3. Festetako entretenimenduak

- **Erref:** ZUM-019/004
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:09:00. **Bukatu:** 00:11:15

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Asto-karrerak ere egiten ziren festetan, baina berak ez zuen asko parte hartu horretan. Festetan egiten ziren ekintza gehiago: sokatira, hankak lotuta lasterketak, "karretila" (batek besteari hanketatik helduta lasterketa) Bera mutikoa zela hasi ziren halako jolasak, baina gaur egun asko galdu dira.

Transkripzioa

- Bai… Batela, tiña. Hau gitxi, herritik... kanpotik etortzen hitxuan en jeneral. Kanpotik ez, basarritarrak, asto-karrerak iten hitxuan baiño noizik behin, gitxi. Garbi [esan] guk ez giñian parte hartzen. Asto karrerak-eta ditzuk oso… Oso gitxi. Jarri’re gitxi […], garbi esango diat. Ta geo, ba, ingurutako baserritako jaiak, jendiak asto-karrerak…
- Gehio izango zan…
- Bai. O herriko, herri-basarrikuak, hor, [Basureronekuak], hor, astua zakenak. Kale-baserrixetan´e bertan izaten hitxuan, zeak, souak eta… okoillua behian zakenak, eta… Bai, asto-karrerak, harrapaketa, soka-tiran... hori danian ezautzen dek, soka-tira. Bi hankak lotuta saltoka. Bi hanka lotu ta saltoka. Bi hanka lotu ta saltoka. Bestia, berriz, bi launei, batei exkerra ta bestiai eskubixa lotu, ta zea. Bestia, karretilla esaten gitxuan. Batei hanketatik heldu ta bestia eskuakin lurrian. Entenditzen al dek?
- Karrera.
- Karreran. Zein allatu lehenuo. Karretilla esaten gitxuan. Bat aurrian jartzen huan eskuakin ta bestiak atzetik, hanketatik heldu ta horrela, bai.
- Hau guzti hau aiuntamientuak-eta organizatzen […]?
- En jeneal bai. Bai, bai.
- Eta guzti habek noiz hasi ziran, ya, zu txikitan, zu sei-zortzi-hamar urte… holakuak ya organizatzen zian?
- Bai, bai.
- Año cuarenta y cinco, seis ya, hortik aurea bai?
- Bai, hortik aurea ingo hitxuan. Zinkuantan behintzat bai. Bai, bai.
- Eta noiz arte? Oaiñ arte?
- Geo oan batzuk galdu hitxuan! Askok galdu ditzuk, e!, jolas asko! Uan ez die nahi izaten gaztiak. Uan dana, baakik, ordenadoria ta […]…
- Internet…
- Guk ibiltzen [genun] jolasak eta egurrakin indako zeak, txintxilikako kamioi hoiek ya, ez ditzuk, ez ditzuk ya esistitzen ta, zea. Oan guri erregietan’e ze ekartzen ziuena, ba? "Kina" baakik oan loteidxa, o deitzen genuna, "kina" deitzen gitxuan, loteia huan zea…
- Bingon o…
- Bingon o jokutzen holakuak, ta…

4. Errege egunean opariak

- **Erref:** ZUM-019/005
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:11:15. **Bukatu:** 00:12:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Olentzerorik ez zegoen euren garaian, baina erregetan opariren bat jasotzen zuten, arroparen bat edo jolasen bat. Orduko jolasak: puzzle antzekoak, kinak (bingo antzekoak)ᄇ.

Transkripzioa

- Lehen izante zian, erregaluak eta izaten zian erregetan?
- Bai! Bai, en jeneal, bai. Nik ezautu diyat. Askotan arropa izaten zala, hori're egiya dek! Endenditzen dek? Askotan...
- Abarketak, o...
- Abarketak, o...
- (Laguna) Zea baiño gehio bai, Olentzero baiño gehio. Nik behintzat ezautu detena, erregiak eta.
- Eske Olentzero nik ez det ezautu! Olentzeroik eta ez det ezautu.
- [...] olentzeroik eta, gabon egunian eta...
- Bai.
- (Laguna) Ez, ez, ez. Uain hasi gurian zea, hori lehen ez huan.
- Ez. [...] hoixe da o erropa o zea baldin bazan, ba, horixe, kina o zea, beste kubo hoixek'e, nola dia? Ahaztu [...]... Lau o bost, hua're [...], ba!
- (Laguna) "Juegos Reunidos" hituan lehen.
- Bai.
- Partxis estiloko...
- Bai, partsixa're bai, baiña ez, beste zea kuadrau batzuk eta haiek osatu behar. Lau aurpegi en jeneal eukitzen zien.
- Puzzle...
- Puzzle moukua, bai.
- Puzzle moukua.
- En jeneal lau aurpegi eukitzen zietan ta hura osatu.
- Bai, bai.
- Kuadro batzuk hitxuan, ta...
- Bai, bai, bai. Puzzlia alde...
- Bai, lau alde diferente, ba, bai. En jeneal, erregietan ta holakuak jartzen [...]. Ta geo karamelon batzuk o...

5. Gabon egunean hiru gabon-eske mota

- **Erref:** ZUM-019/006
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:12:30. **Bukatu:** 00:16:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Kantei buruzko azalpenak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>Gabon egunean hiru eske klase egiten ziren: goizean zakuak hartu eta eskean joaten ziren. Gosea ere izan zen gerra ondorenean eta jendeak jatekoa ematen zuen: mandarinak, pikuak, intxaurreakᄇ... Bazkalostean "Gomexago" abesten zuten eta janaria biltzen zuten. Zumaian ohikoa zen kanta hori. "Gomexa" arrain-mota bati deitzen diote. Beste talde batzuk jaiotza hartuta gauean irteten ziren eskean, eta haiek abesti gehiago kantatzen zituzten. Haiei dirua ematen zitzaien. Bataioetan ere abestu eta dirua eskatzen zen.</p>

Transkripzioa

- Erregaluak izaten zian erregetan.
- Erregetan.
- Eta gabon egunian eta…
- Gabon egunian?
- Ze izaten zan?
- Ya. Hori’re ba […]… Gu gabon-eguna hasten gitxuan, Zumaian uandikan ibiltzen dia, Niño Jexuxen eskia esaten gitxuan, Jexuxen eskia.
- Hori hogeta lauan?
- E?
- Hogeita lauan.
- Hogeita lau goizian zako zuri bat hartzen dek, lehenen en jeneal zea izaten huan, almuhada burukuen zea, buelta eman ta, korapillua in ta hura hartu ta itxex-itxex eskian, Niño Jexuxen eskian. Ta, ba, garaian hartan, ba, badakik, gaiñea gosia’re asko [zuan], ta… Ta naranjak eta intxaurrak, pikuak, hurrak, mandarinak. Dirua’re bai, baiña dirua en jeneal gitxio izaten huan dirua ematen… Uan izaten dek dirua asko! Eta holakuak bildu ta…
- Eta kantuan inda o…?
- Ez, hori gero. Goizian Niño Jexuxen eske.
- Eskian.
- Geo iten huan eguardixan, bazkaldu ta geo, hamen esaten dana "gomezago". "Gomezago" esaten gitxuan.
- (Lagunak) […].
- [Esan izena horrekin], bai. Hori ba… Beste batzutan beste izen bat zikak…
- "Gomezago"?
- Bai, Zumaian "gomezago" esaten dek. Uandikan´e kantatzen dittuk taberna batzutan, ta [...], baiña. Itxex-itxex, [gaiñea] taldian neska ta mutil juntatzen gitxuan ordu bitan jenealian, ordu bitan kanpaiak jotakuan, ordu bitan, eta aurrian jarri ta "Gomezago / noiz harrapatuko / arrai hori? –hori’re toki askotan ibiltzen dek– Bart arratseko / ordu bietan / itsasuaren erdian!". Ta geo goitikan, ba, hori’re, naranjak eta urrak, intxaurrak, kakauexak, holako zeak botatzen zitien, ta hik hartu.
- Eta beti kantu hori?
- Bai, beti kantu bea. "Gomezago" beti. "Gomezago, buruhandi / noiz harrapatuko / arrai hori?".
- "Gomexa" arrai bat?
- Guk "gomexa", Zumaian "gomexa" esaten ziou beti, entenditzen? Bestetan itsas kabra esaten [dezue]. Guk "gomexa" horrei esaten ziu, beti "gomexa" ibili izan diu. Ta gabarrantzan’e beti…
- Ta hori izaten zan bazkalostian.
- Bazkalostian. Eta geo izaten huan jaiotzakin, jaiotza txiki batekin, lau lagun gitxixenez, en jeneal, lau o bost o sei o zazpi izan leike!, ya kantuan, etxetan ta tabernetan ta herriko kalia ta…
- Ta hor’e eskian?
- Hor’e eskian. Hor ya, hori ya en jeneal dirua. Hori ya dirua en jeneal. Bueno, dirua’re, "gomezago"n´e, parrokuak botatzen […], neska ta mutil bat aparte jarri, mutillai en jeneal diru xeheaua ta neskai o erriala o geo pezetak, ta guri… Tartian neskena jun ta… Bai.
- Ta gero guzti honekin, bai janariyakin ta bai diruakin, ze iten zan, banatu o afarin bat o…?
- Ez, ez, ez, ez, ez! Ezer ez! Norbeak nor beretzat. Bakoitzak beretzat. Ta bestia zea’re, dirua zeian’e bai, bataixua. Bataixuetan…
- (Laguna) Bataixutan oain’e bai.
- … han dirua beti ezautu diyat nik. Geo hasi hitxuan batzuek karameluak botatzen o…
- Bataio ostian umiei ta…
- Bai, ta kantua’re badao. Zea, nola da? "Umia xaguak jango du". "Umia xaguak jango! Umia xaguak jango!", ta braaaa!, orduan, ba…
- Dirua.
- Dirua botatzen [zan] ta dirua hartu. Bai.
- Eta hori izaten zan gabon-egunian, hogeita lauan.
- "Umia xaguak jango du" bataixuetan.
- Baiña beste…
- Bai, bestia, beste hiru hoidxek gabon-egunian.
- Eta…
- Goizeko eskia, eguarden "gomezago", eta gabeko kantua, Niño Jexuxekin. Zautza’re jun izan ditek, ta nere anaia ta

gero’re bai. Ta zea zeola, Mateo Mujika zeola, hari asko gustatzen zizkuan. Hara jun ta han kantau ta pezeta-o ematen zien ta… gustoa!

6. Gabon gaua familian; afariko menua

- **Erref:** ZUM-019/007
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:16:30. **Bukatu:** 00:18:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Gabon gaua familian pasatzen zen. Beraiek amonaren etxera joaten ziren. Etxean afaldu eta afalostean likore, turroi eta abarrak izaten ziren. Zumaian Gabonetako menua normalean aza-olioa, karakolak eta bisigua. Aza-olioa deitzen zioten gainetik olioa zeraman aza egosiari. Baserritarrek txitxarro beltza ere jaten zuten. Meza egoten zen gaueko 12etan, baina beraiek ez zuten joateko ohiturarik. Olentzero izena zer zen ere ez zekiten.

Transkripzioa

- Eta gero, gabon gabian eta...
- Geo, gabon-gabian en jeneal...
- Familiyan.
- Familian. Gu beti amonena, amona ta bizi hitxuan, amonanea juten gintxuan, ta hantxe, kartaka ta zea...
- Eta afaria ze izaten zan? Espeziala, o?
- En jeneal, orduan, afaldu ta geo, guk nork bere etxian afaldu, ta orduan bai, han kafiak eta o likoriak o bonboiak o turroiak o zeak. Kafia beti martxan, baiña jokuan in ta ordu bixak, hirurak aldi, gu etxea, bai.
- Eta afaltzeko espeziala izaten zan orduan, pixkat? Ez?
- Uaingo mouan! Geroa're hala zeatu gaitxuk, en jeneal, Zumaian, ba, aza-olixuak, karakolak izaten huan. Baiña aza-olixua en jeneal, ta karakolak eta bixigua, hori gehienian.
- Ta aza-olixua zan gabonetako...?
- Aza-olixua bai, en jeneal, Zumaian behintzat.
- Aza egosiya eta...
- Aza egosidxa ta geo [...] olixua baratxui batzukin, ba, aza-olixua deitzen gitxuan hori.
- Eta gero karakolak.
- Ta geo bixigua ta geo karakolak. Bixigua erria, badakik. Bixigua modu onian eoten huan, ez uan bezela. Ta geo, baserritarrak en jeneal, txitxarro beltz handi hori [...]. Txitxarro beltza're ona dek. Ta geo karakolak saltsan. Baiña gogorak eoten [...] karakolak.
- Eta erregalorik eta egun horretan? Gabon-egunian?
- Ni ez nauk gogoratzen ezer ez.
- Eta Olentzero? Olentzero izena ta ohitura...
- Izena're ez, ez, ez, ez, ez.
- Hori Zumaixan?
- Ke ba! Ez, ez, ez. Ez, ez, ez, ez... aitu...
- (Lagunak) [...].
- Ez, ez, ez. Nik ez diat... Geroa zeatu huan.
- Eta mezarik eta izaten zan?

- Bai, izaten huan. Gu ez gitxuan juten o... oso zeak gitxuan. Pixkat aparte ibiltzen gintxuan. Baiña gaueko hamabitan, ollarran meza o "misa del gallo"...

- "Misa del gallo" izaten zan.

- Ez dakitena da monjetan iten zuen o hemen parrokixanian o behian [...]. Nola iten zuen, ba?

- Eta hurrengo egunian? Gabon... Nola esaten dezue? Hogeita bosta...

- Eguarri-eguna, hori bai, eguarri-eguna. Gabon-eguna ta eguarri-eguna guk beti.

- Eta eguarri-egunian?

- Normal. Ez huan ezer'e zeatzen... Jai bat. Bakoitzak bere tokixa bazkaltzeko, ta ez huan ezer...

- Baiña kanturik eta?

- Ez, ez, ez, ez, ez.

7. 1946 ingurutik aurrera koroak dirua batzen zuen ospitalerako

- **Erref:** ZUM-019/008
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:18:40. **Bukatu:** 00:21:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Kanturako ohitura handia zegoen Zumaian eta tabernetan asko kantatzen zen. 1946-47 inguruan koro handi bat bildu eta kantuan ateratzen ziren ospitalerako (zahar-etxerako) dirua batzeko. Hasierako urteetan Andazarrateko tuberkulosen egoitzarako bildu zuten dirua.</p>

Transkripzioa

- Kantuak tabernetan. Ohitura ona zeon hemen Zumaian. Danak geo, bueno, gu baiño zaharrauak’e bai, gu txikiteuan hasi giñanian lehen danak txakoliña eaten zien hamen. Geo hasi huan hamen txakoliñak –nik ez zekiat ze mierda– bihotzerria ematen zula, hau ematen zula, loguria ematen zula, ta dana galdu ta geo atzea berriz danak txakoliña. Orduan taberna danetan kantatzen huan. Bai, hori bai. Taberna danetan, ba, kantuan gabon zeak… Eta geo bestia, hori ahaztu in zikak gaiñea, tabernetan’e kantau iten huan. Geo koruak ertetzen zian, hori’re bai. Gabon egunian koruak ertetzen zian. Geo hori ya berrogeita… bastante urte, berrogeita seian o ez zekiyat, zazpiyan, zea hasi zan, diru-batzen. Kantuan in, koro handi bat zeatu, eta geo itxietan dirua batzen, guk ospitala esaten ziu, zea, zahar-etxia. Zuluaga lehen esan deu, Zuluagak-eta zeatu zien zea hori, zahar-etxien hori. Ta harako, ba, laguntza bat, dirua batzen. Eta tabernetan’e kantatu iten huan. Kuadrillean, txikitua edanez, ardua pixkat beti’re hobia, badakik, txapel-gorriya-o, kantuan ta…
- Eta koruak zian ya, elizako korua o bestela, kuadrillak eta zian?
- En jeneal... bai, eliza inguruan juntautakua, txistulaiakin ta zea, baiña bai, bai. A! Ta hasi, gaiñea, hor ez huan in. Gaixki esan diat nik! Ospitala, ez! Lehenbizi hasi huan Andezarretan lau o bost tuber… Andezarreta, Aiatik badakik…
- Bai.
- Iturrioz biria huan.
- Bai. <br /

>- Ta hor zuan zea, tuberkulosuen zea bat…
- Ospitala.
- Ospitala, bai. Geroa’re hor eon hitxuan pabelloiak. Diputazidxuak-o jarrita zeola ta zea zeola ta garai bateko... badakik. Ta han zibitian lau o bost bat igual eongo hitxuan. Eta harako laguntza ematen. Ta geo ya zeatu zanian, ya gero hasi hitxuan ospitalea eramaten. Bildutako dirua haiei laguntza o, baakik. Eta behar zunai’re bai, entenditzen? Behartsuak zianai o olidxua o azukria o hau… Caritasek hartu zian hori dana geo, Caritasek hartu zian, entenditzen? Bai. Ta kantuan’e geo, baita…

8. Sagarrak eta errazionamentuko boniatoak okindegira eramaten ziren erretzera

- **Erref:** ZUM-019/010
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:22:35. **Bukatu:** 00:24:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:

Sagardoa ere edaten zen, baina gehienbat txotxeko sagardoa, sagardo gozoa, "muztioa" esaten zitzaiona. Parrokiatik behera egiten zen sagardoa. Udazken-negu aldean izaten zen hori eta garai horretan sagar-erreak jateko ohitura zegoen. Sagarrak okindegira eramaten ziren erretzeko. Errazionamenduan ematen ziren boniatoak ere halaxe erretzen zituzten. Errazionamendua 50era arte egon zen.

Transkripzioa

- Eta sagardua? Sagardua eaten zan?
- Bai, sagardua eaten huan, baiña zeian, txotxekua. Saardo gozua gehidxo. Hazi goxua, zea, mustidxua esaten dana. Hamen behian zuan. Parrokidxa... Hamen behintzat gure behian.
- Hamen bertan?
- Bai, parrokixan behera, parrokixan behera. Parrokixa hemen ziok, parrokidxan behera iten zien. Ta lehenbizi mustidxua, ta gozo-gozo hori, ta geo ya, barrikakin txotxetik. Botellakin, botella, gu botellakin juten gitxian.
- Negu partian eta izaten zan.
- Bai, bai. Bai, negu partian, udazkenetik zeara. Eta negu partian'e bestia izaten huan, ya que uan sagarduakin akordatzen naiznen, sagar-erriak. Bandejetan hartu eta panadeira eramaten huan. Gose-denboan'e bahuan pixkat. Sagarra zakanak, sagarra hartu bandejetan, panadeira eraman ta geo, hamabitan o jun, ta sagar-erriak hartu ta itxea.
- Panadeian erreta.
- Panadeian erreta, bai. Zea're bai. Boniatua're bai. Boniatua ematen zien, razionamientua zuan, gaiña. Boniatua're...
- Hamen ez zan ingo, ez, boniatua?
- Ez, ez. Eman iten zien! Ekarri iten zieneta razionamientuan ematen zien, razionamientuan garai batian. Razionamientua berrogeita hamarrera arte o eon huan, nik hamalau urte nazkala aldea arte, e! Uaindik'e bazekat etxian razionamientoko kartilla.
- Kartilla?
- Bai.

- Eta boniatua orduan...
- Ta, boniatua, ba, patata bezela ematen zien ta erreta jan behar izaten huan, erreta, patata bezela erreta. Panadeian, bandejan eamaten gitxonaun, bandeja ezauna izaten zitxuan, ta geo billa jun ta etxea. Sagarrak bezela, sagar-erriak bezela.

9. Sagardotegira norberak eramaten zuen jatekoa

- **Erref:** ZUM-019/011
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:24:10. **Bukatu:** 00:26:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:

Gerra aurretik sagardotegi eta txakolindegia gehiago zeuden Zumaian. Berak bi sagardotegi ezagutu ditu. Lehen sagardotegian edateko bakarrik ematen zuten eta jatekoa norberak eraman behar izaten zuen. Parrila egoten zen bertan eta sardina zaharrak, txitxarroak edo beste zer bait eramaten zuten. Sagardoa kanpotik ekarriko zutela uste du. Upela sagardotegia nolakoa zen.

Transkripzioa

- Eta sagardotegia…
- Sagardotegia…
- Bakarra zan Zumaixan?
- Nik hala ezautua. Gerra baiño lehenue asko eon bihar zien. Ta geo’re esaten zien: hau, hori, Goikoenekua, goruo, txakolindeixa’re bai. Txakolindeixak’e hiru o lau eon bihar zien. Entenditzen al dek? Txakoliña saltzen zien; sagardoteixak’e bai. Eske arduana gitxi zuan.
- Baiña hori gerra aurrian?
- Gerra aurrian, bai.
- Zuek ya sagardotegixa bakarra ezautu dezue?
- Guk sagardotegixa hori ta hau. Hau bai. Hau ezautu diyat. Hau, sagardotegi hau.
- Izena nola zaukan honek?
- Hau Upela.
- Upela sagardotegiya.
- Upela, Upela. Horreatik geo izena plazoletai’re Upela eman ziou, Upela sagardotegixa plazoleta horrei. Hamen bai, hau sagardotegixa huan.
- Eta zein izaten zan sagardotegiko plana? Uaingo bardiña, edo?
- Ez, ez! Orduan sagardua bakarrik ematen zien, zea!
- Jaten eta ez?
- Heuk ekarri bihar! O sardin-zaharrak, baakik, neguan gaiñea izaten huan, ta sardin-zaharrak o ze ekartzen huan. Parrilla bat hor eoten huan kanpuan, o txitxarrua o, sardiña erria…
- Norberak ekarritakua.
- En jeneal, norbeak ekarrita. Beaiñek zeoze jarri leiken, baiña gitxi. En jeneal beaiñek sagardua.
- Basua eman ta…
- Bai, basua eman ta basuak horrenbeste, o lo que sea, entenditzen al dek?
- Eta jendiak zer zun, gehio sagardotegiko plana o txakolindegikua o?
- Iguñaltsu izango huan hemen iruitzen... Hau nik sagardotegi bezela ezautu diat. Txakolinoñgegiyak esaten diyat, hiru o lau […] han ta hemen baziala, baiña… Nik ez ditxiat ezautu txakolindegixa bezela, ez, ya taberna bezela, tabernak bai. Lehen txakoliña iten zian ta geo […] txakolindegixa zala ta geo taberna bezela.
- Eta sagardua bertan indakua zan?
- Ekarri ingo zien. Neretzat hamen ekarri. Ta hamengo barriketa’re nola betetzen zuen ez zekit, ez nauk gogoratzen. Baiña ekarri, ekarri ingo zien, ekarri. Baserritñatik neretzat ekartzen zien. Gurdidñxan gaiñian ekartzen zien, gurdietan

ekartzen zien sagardua.
- Bai?
- Bai, bai.
- [hellip;]?

- E?
- Barrika haundietan?
- Bai, barrika haunditan. Geo
baldiakin o nola betetzen zuen ez zekiat, baiña! Hemen kupelak fijo
eoten hitxuan ta, baldiakin o.
- Eta sarrera-ta nundik zun? Oaingo
bardiña?
- Bai, bai, bai. Illuna zala, hauxe, illuna. Bestela
egurra ta dana bea. Oan pixkat altxatua ziok hau. Barrikak hor eoten
hitxuan ta mahai zea batzuk, zahar batzuk eta. Bai.
- Eta noiz aldatu
zan, soziedadia iteko?
- Bai. Bueno, lehen pixkat itxita eon huan, ta
geo, soziedadia iteko, ba, ez zekiat, berrogeita hamabidxa o izango huan,
ez? Holakon bat, ez zekiat, bai. Berrogeita hamar urte in hitxuan,
behintzat!

10. Fruta-lapurreta; non eta zer lapurtzen zuten

- **Erref:** ZUM-019/013
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:28:55. **Bukatu:** 00:32:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzeta eta soroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Fruta-lapurreta asko egiten zen lehen. Zer fruta klase egoten zen. Limoi-arbolak ere baziren. Kosta guztian egoten zen limoia, arraina kanpora eramateko kontserbatzeko erabiltzen zen eta. Apaiz batek gatzeko tiroak botatzen zizkien lapurretara joaten zirenean. Herri inguruetan ibiltzen ziren. Udazken aldera gaztaina eta urrak harrapatzera Elorriaga aldera. Kale baserrietan ez zen fruta-arbola larregi izaten eta txaletetako udareak lapurtzen zituzten. Ingurua nolakoa zen lehen.

11. Mutikoak arranplan bainatzen ziren; orduko bainujantziak

- **Erref:** ZUM-019/014
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:32:20. **Bukatu:** 00:34:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak

Laburpena:

<p>Eurak ez ziren asko joaten hondartzara, arranplan bainatzen ziren. Nagusiagotan hasi ziren hondartzara joaten, "neska usainea", Azpeitia edo Azkoitia inguruko neskak etortzen ziren eta. Urolako trenean etorri eta Santiagoko hondartzara joaten ziren Azpeitia ingurukoak. Bainujantziak nolakoak ziren. Parrokoak bainujantziak zaintzen zituen; mutilek tirantedun bainujantzia izaten zuten eta eske soineko antzekoa.</p>

12. Itzurungo hondartza; bainu beroak

- **Erref:** ZUM-019/015
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:34:50. **Bukatu:** 00:37:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

<p>Itzurun hondartza nolakoa zen lehenago. Bainuak zeuden hondartzan: motorrarekin itsasoko ura jasotzen zuten eta berotu eta gero algekin bainuak hartzen zituen jendeak udaran edo udazken aldera. Zarautzen ere bazeuden halako bainuak. Trini Bidasoro zen bainuetxearen arduradunetako bat.</p>

13. Arropak aldatzeko egurrezko kasetak

- **Erref:** ZUM-019/016
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:37:10. **Bukatu:** 00:39:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

Bainuen aldamenean kantina bat zegoen Itzurungo hondartzan. Gero egurrezko kasetak ere bazeuden, arropak aldatzeko. Gurpilak izaten zituzten kasetek eta aldatzeko momentuan hondartzara jaisten zituzten. Zinkunegitarrak ziren hauen arduradunak. Baineruak ere egoten ziren; itsaso txarra zegoenean sokatik helduta sartzen zen jendea uretara.

14. Itzurun hondartza; korronteak

- **Erref:** ZUM-019/017
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:39:00. **Bukatu:** 00:40:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

<p>Itzurun hondartza txarra da korronteengatik eta itsasoak tira egiten duelako. Korronteak nondik nora doazen. Hondarra ere "faltsua" dela dio. Honen inguruko azalpenak. Hala ere, fama izan du Itzurunek. Amaia hotela ere bertan zegoen eta jende asko etortzen zen lesioak sendatzera.</p>

15. Kanaberarekin harrapatzen zituzten arrain-klaseak

- **Erref:** ZUM-019/019
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:41:20. **Bukatu:** 00:44:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Beste batzuk
- Natura » Flora

Laburpena:

Kainaberekin hasi zen arrantzan. Artean karreterik ez zegoen eta besapean hartzen zuten karretea eta eragin egin behar izaten zitzaion. Gerora beraiek hasi ziren brontzezko karretek egiten. Ze ingurutan ibiltzen ziren arrantzan. Lupia eta urraburua ziren gehien harrapatzen ziren arrainak. Itsasoan toila ere asko harrapatzen zen, baina hau sarearekin. Kanaberarekin harrapatzen ziren arrain-klase gehiago.

16. Ketxua (navaja) ugari zegoen inguruetan; lohiarrak

- **Erref:** ZUM-019/020
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:44:20. **Bukatu:** 00:45:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Flora

Laburpena:

Ketxua (navaja) ugari zegoen inguruetan, baina lehenago ez zen jaten. Almejak ere asko hartzen ziren. Lohiarrak (klase asko zeuden) eta mamorruak, zigala antzeko txikiak, hartzen ziren gero arrantza egiteko.

17. Inguruko fabriketako esportazioa eta inportazioa

- **Erref:** ZUM-019/021
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:45:40. **Bukatu:** 00:46:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantza-orokorra

Laburpena:

Asturias eta Galizia aldetik itsasontzi asko etortzen zen. "Hiraulika" (porlan) fabrika zegoen Zumaian eta harako materiala ekartzen zuten eta baita porlana eraman ere. Trenean ekartzen zen porlana geltokiraino eta handik itsasontzietara. Cadiztik gatza ere ekartzen zen noizbehinka kontserba fabriketarako.

18. Harraldeko arrantzan harrapatzen zirenak: ostarrenak, txuaskilak, olagarroa...

- **Erref:** ZUM-019/022
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:46:50. **Bukatu:** 00:50:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza
- Itsasoa » Arrantza motak » Gabarrantza

Laburpena:

Ostarrena (erizo marino) ere gutxi jaten zen, nahiz eta asko harrapatu. Berak probatu izan du. Asturiar eta galiziarrek hartzen zuten asko ostarrena. Txuaskilaren inguruko azalpenak; hortzaka eginez gero, txarra da. Harraldeko arrantzan harrapatzen zirenak: olagarroa, aingira bustua... Euren gurasoen garaian aingira ere marketan harrapatzen zen harraldean... Harraldeko arrantza bai egunez eta bai gauez egiten zen. Egunez olagarrota, txuaskilatan edo maulixotan egiten zen, adibidez. Lehen asko zegoen, baina gerora galdu egin ziren. Zenbaitek palankarekin amarren eta olagarroen ezkutalekua apurtu eta horregatik galdu direla uste du. Gabarrantzan itsas kabrak, olagarroren bat... harrapatzen ziren.

19. Gabarrantzaren inguruko azalpenak; olagarroaren arrantza

- **Erref:** ZUM-019/023
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:50:05. **Bukatu:** 00:53:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Olagarroa
- Itsasoa » Arrantza motak » Gabarrantza

Laburpena:

Gabarrantza karburoarekin, kandil batekin, egiten zen. Esku batean kandila eta bestean salabardoa erabili behar izaten zen. Gomexa harrapatzeko "arrankazixa" erabiltzen zen. Batzuk zalabardoarekin hartzea komeni da eta beste batzuei "arrankazixa" sartu behar zaie. Ur handia ez badago eskuarekin hartzen dira. Olagarrontxoarekin hartzen zen, baina gauez baita eskuarekin ere. Olagarroa nola harrapatzen zen. Olagarroen ezkutalekuak jakiteko markak erabiltzen ziren.

20. Txibi klaseak: begi handiak eta begi txikiak; sepia

- **Erref:** ZUM-019/024
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:53:05. **Bukatu:** 00:56:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Txibiak eta txipiroiak
- Natura » Flora

Laburpena:

Inguruetako olagarroak denak klase batekoak dira. Txibi klaseak: begi handia eta begi txikia. Bakoitzaren inguruko ezaugarriak eta noiz harrapatzen den. Begi txikia da bertako txibia. Txopua (sepia) ere harrapatu izan da, baina hori askoz makalagoa da. Honen inguruko azalpenak. Tinta asko omen du eta txibientzat edo saltzeko erabiltzen da honen tinta.

21. Motor txikiekin harrapatzen ziren arrain-klaseak: gailakak, txistuak, bolondinak...

- **Erref:** ZUM-019/025
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:56:05. **Bukatu:** 00:58:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza
- Natura » Fauna » Itsas fauna

Laburpena:

<p>Pota ere etortzen da noizbehinka, baina hori ere makal omen da. Kabrak, panekak, donzeilak, txistuak, gailakak, karraspioak... Gailaka arrain dotorea omen da. Honen inguruko azalpenak. Bolondina; deskribapena. Txistua donzeilaren tankerakoa da; deskribapena. Arrain-klase hauek motor txikiekin harrapatzen ziren.</p>

22. Motor txiki eta bateletan harrapatzen ziren arrain-klaseak

- **Erref:** ZUM-019/026
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:58:30. **Bukatu:** 01:02:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza
- Natura » Flora

Laburpena:

<p>Zumaian asko ibiltzen ziren motor txikiekin arrantzan. Lehenago motorrik ez zegoenean bateletan ibiltzen ziren. Bateletan ze arrain-klase harrapatzen ziren. Geldirik harrapatzen ziren arrainak eta "kazian" harrapatzen zirenak. Arrain-klaseak. "Salbera"k arantza izaten du eta pozoitsua izaten da. Beste arrain-klase batzuk.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-20

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com